

Sygn. akt SNO 13/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Jerzy Steckiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Iwona Koper

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w [...]

sędziego A. B.,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 czerwca 2017 r.,

sprawy **W. N.**

sędziego Sądu Rejonowego [...]

w związku z odwołaniem, wniesionym przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 5 grudnia 2016 r., sygn. akt ASD .../16,

utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 5 grudnia 2016 r., sygn. akt ASD .../16 sędzia Sądu Rejonowego w [...] W. N. uznana została za winną popełnienia dwóch przewinień służbowych z art. 107 § 1 u.s.p., a mianowicie tego, że:

I. „W okresie od 1 stycznia 2012 r. do 25 czerwca 2015 r. w [...] będąc uczestnikiem postępowań sądowych prowadzonych przed Sądem Rejonowym w [...] III Wydział Rodzinny w sprawach:

- sygn. akt III Nsm .../12/K – w okresie od stycznia 2012 r. do 25 czerwca 2015 r.,
 - sygn. akt III Rc .../13/K – w okresie od 21 marca 2013 r. do 25 czerwca 2015 r.,
 - sygn. akt III Nsm .../13/K – w okresie od 11 stycznia 2013 r. do 25 czerwca 2015r.,
- nie zawiadomiła Prezesa Sądu Okręgowego w [...] w trybie art. 90 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 133) o toczących się sprawach sądowych, w których była uczestnikiem bądź pozwaną, czym w sposób oczywisty i rażący obrażała przepisy prawa o ustroju sądów powszechnych,

II. (po korekcie zarzutu), że będąc uczestnikiem postępowania sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w [...] sygn. akt III Nsm .../12/K dopuściła się w okresie od 13 lutego 2015 roku do 12 lutego 2016 roku szeregu zachowań uchybiających godności wykonywanego zawodu sędziego w ten sposób, iż będąc zobowiązana w wyżej wskazanej sprawie na mocy postanowienia z dnia 13 listopada 2014 roku zmienionego postanowieniem z dnia 4 grudnia 2014 roku o zabezpieczeniu na czas trwania postępowania kontaktów wnioskodawcy A. W. z małoletnimi dziećmi Ł. N. i B. N. uporczywie nie wywiązywała się z realizacji owych orzeczeń poprzez zaniechanie bez usprawiedliwionej przyczyny przyprowadzania małoletnich dzieci na miejsce kontaktu, tym samym uniemożliwiając wnioskodawcy kontakt z małoletnimi, czym okazała lekceważący stosunek do orzeczenia Sądu.”

Za pierwszy czyn wymierzona została kara dyscyplinarna upomnienia, natomiast za drugi – nagany.

Uzasadniając orzeczenie dotyczące czynu pierwszego Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] uznał, że opisane w nim przewinienie „ma charakter trwały i trwa od czasu kiedy zgłoszenie nie nastąpi, lub też kiedy owa okoliczność zostanie ujawniona. W realiach niniejszej sprawy zgłoszenie to nastąpiło w dniu 25

czerwca 2015 r. Dlatego też termin ewentualnego przewinienia dyscyplinarnego należy liczyć od tej daty...”.

Ponadto, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że w sprawie nie doszło do przedawnienia karalności przewinienia z powodu wskazanego w art. 108 § 1 u.s.p., bowiem – z uwagi na trwały jego charakter – końcową datą czynu był dzień 25 czerwca 2015 r., a więc od jego zakończenia nie minęły jeszcze trzy lata.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny nie uznał za wystarczające dla spełnienia obowiązku wynikającego z art. 90 u.s.p. tego, że obwiniona sędzia powiadomiła ustnie Prezesa Sądu Okręgowego w [...] o wszystkich sprawach toczących się z jej udziałem, jako strony postępowania, ani tego, że „wszyscy o tym wiedzieli”.

Jeżeli chodzi o występki drugi Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny dokonując korekty czynów, których popełnienie zarzucono, polegających na niewypełnieniu postanowień Sądów, uznał za dokonane tylko te z nich, które bądź nie były usprawiedliwione w ogóle, bądź usprawiedliwione zostały w sposób dla Sądu nieprzekonujący.

Środek odwoławczy od orzeczenia Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] wniósł obrońca obwinionej.

Zarzucił, w odniesieniu do czynu pierwszego, obrazę prawa materialnego, art. 108 § 1 u.s.p. polegającą na wszczęciu postępowania dyscyplinarnego pomimo upływu trzech lat od jego popełnienia. Autor odwołania uważa, że czyn ten nie ma charakteru trwałego, a zatem popełniony został w dniu wszczęcia postępowania sądowego z udziałem obwinionej, od której to daty minęły już trzy lata.

Kwestionując zasadność przypisania sędzi W. N. czynu drugiego obrońca stwierdził, że kontakty A. W. z dziećmi obwinionej „nie zostały zorganizowane zgodnie z treścią orzeczenia sądowego”, bowiem uczestnikiem tych spotkań miała być „osoba obca” dla małoletnich, a tymczasem zespół kuratorski, co wynika z ich

notatek, organizował kontakty z „ojcem małoletnich”.

Obrońca wywodził również, iż do kontaktów A. W. – twierdzącego, że jest naturalnym ojcem dzieci – nie dochodziło, bowiem sprzeciwiał się im B. N., mąż obwinionej.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym – Sądem Dyscyplinarnym obrońca zasygnalizował, że postanowienie Sądu Rejonowego w [...] z dnia 31 grudnia 2014 r., sygn. akt III Nsm .../12/K dotyczące uregulowania kontaktów A. W. z małoletnimi Ł. i B. N., a którego obwiniona nie respektowała (czyn 2), było wadliwe, nieistniejące.

Uzasadnieniem dla takiego poglądu ma być to, że złożony na tej rozprawie przez B. N. i nieuwzględniony przez Sąd wniosek o wyłączenie od udziału w niej dwóch sędziów, nie mógł być zaskarżony.

Podsumowując zawarte w odwołaniu argumenty obrońca wniósł o uniewinnienie sędzi W. N., bądź uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu w [...].

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

1. Nie ma racji obrońca twierdząc, że czyn pierwszy przypisany obwinionej sędzi miał charakter czynu jednostkowego, a nie trwałego. Do kwestii tej Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny odniósł się w zaskarżonym wyroku i wywody tam zawarte Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny podziela.

Dodatkowo należy stwierdzić, że czyn określony w art. 90 u.s.p. ma charakter trwały i wynika to wprost z jego redakcji, bowiem stwierdza się w nim, że sędzia ma spełnić przewidziany tam obowiązek w „toczącej się sprawie sądowej”. Sprawa tocząca się, to sprawa niezakończona, a zatem należy przyjąć, że w tym czasie ciążył na sędzi obowiązek zawiadomienia o niej Prezesa Sądu Okręgowego w [...]. Obowiązek ten miał być spełniony „niezwłocznie”, to jest bez

nieuzasadnionego opóźnienia, czyli na wstępnym etapie postępowania sądowego.

Ponadto, w przekonaniu Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego, nieobojętny dla określenia charakteru czynu jest fakt, że został on popełniony przez zaniechanie. Oznacza to bowiem, że jego sprawca wywołał stan niezgodny z obowiązkiem służbowym i utrzymywał go aż do dnia 25 czerwca 2015 r., kiedy to odpowiednie zawiadomienie złożył. Wskazana data jest zatem datą końcową czynu i to od niej należałoby liczyć ewentualny bieg okresu przedawnienia karalności.

Zawiadomienie o toczącej się sprawie sądowej powinno nastąpić w sformalizowanej formie, na piśmie i za pośrednictwem odpowiedniego prezesa sądu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2003 r., SNO 72/03, LEX nr 471882).

W tej sytuacji wyjaśnienia obwinionej sędzi, że złożyła ustne zawiadomienie, lub że o sprawie „wszyscy wiedzieli” słusznie przez Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji nie zostało uznane za spełnienie obowiązku wynikającego z art. 90 u.s.p.

2. Co do czynu drugiego.

Odnosząc się do zasygnalizowanych przez obrońcę wątpliwości należy stwierdzić, co następuje.

Zarzucany, a następnie przypisany obwinionej sędzi czyn polegał na uporczywym nierespektowaniu, bez usprawiedliwienia, wykonalnych postanowień Sądu Rejonowego w [...].

Natomiast, przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Odwoławczego (jak wynika z przedłożonego przez obrońcę na rozprawie przed Sądem Najwyższym – Sądem Dyscyplinarnym) protokołu było uregulowanie kontaktów (domniemanego ojca) z małoletnimi, czyli podjęcie rozstrzygnięcia finalnego, a nie postanowienie o zabezpieczenie tych kontaktów.

W związku z tym ewentualne uchybienie, wskazane przez obrońcę, nie może mieć znaczenia dla oceny zarzutu niewykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

W świetle zebranych dowodów jest oczywiste, że obwiniona sędzia w ciągu roku, nie wykonała kilkunastu postanowień Sądu Rejonowego w [...],

dotyczących kontaktów jej małoletnich dzieci z A. W.

Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny w [...] bardzo skrupulatnie i wszechstronnie kwestię tę rozważył, bowiem odniósł się z osobna do każdego zachowania obwinionej i w konsekwencji nie przypisał jej wszystkich zarzucanych czynów, pomijając te z nich, które zostały usprawiedliwione, lub z przyczyn obiektywnych nie mogły być spełnione.

Obrońca pomimo postawienia zarzutu błędnych ustaleń faktycznych, nie wykazuje, że tak rzeczywiście było, chociażby przez wskazanie innych jeszcze zachowań obwinionej, które należałoby usprawiedliwić. Podnosi natomiast okoliczności, które są bądź obojętne dla istoty sprawy (dotyczy pracy kuratorów), bądź takie, które w żaden sposób nie mogą uwalniać jego mandantki od przypisanego jej przewinienia. Ta ostatnia kwestia dotyczy postawy męża sędzi W. N., który - jak twierdzi obrońca - nie zgadzał się na spotkania małoletnich z wnioskodawcą A. W.

Nawiązując do ostatniej poruszonej kwestii należy wskazać, że postawa męża obwinionej nie była przez nią szerzej rozwijana w toku toczących się postępowań sądowych, poza tylko ogólnym stwierdzeniem, że „Mąż nie wyraża zgody na wysyłanie dzieci na kontakty” (k. 236 akt sprawy).

Ocena zachowań obwinionej sędzi została bardzo szeroko omówiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia i w sposób wyczerpujący i przekonujący wykazano, że było ono ewidentnym uchybieniem godności sprawowanego urzędu. Stanowiło rażące naruszenie wskazanych w zaskarżonym wyroku zasad Etyki Zawodowej Sędziów, jak i elementarnych wręcz wymogów zachowania wymaganych od sędziów. Ocenę tę Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny podziela w całej pełni.

Ponieważ w odwołaniu zakwestionowano winę sędzi W. N., należało uznać, że było ono skierowane przeciwko całości zaskarżonego wyroku, a zatem i orzeczonych kar.

W ocenie Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego orzeczone kary dyscyplinarne w żaden racjonalny sposób nie mogłyby być podważane, jako rażąco surowe.

Zgodnie z art. 133 u.s.p. koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa.

Mając na uwadze podniesione kwestie orzeczono, jak na wstępie.

kc